

IRINA ROŻDESTWEŃSKA
Dniepropietrowsk

Język polski w ramach lektoratów w Akademii Celnej Ukrainy

Akademia Służby Celnej Ukrainy w Dniepropietrowsku jest swoistym odzwierciedleniem społeczeństwa całego kraju, ponieważ do 2007 r. studentem Akademii mogła zostać jedynie osoba skierowana przez urząd celny w regionie, skąd ta osoba pochodzi. W wyniku tego, obecnie na akademii studiują przedstawiciele wszystkich obwodów Ukrainy.

Lektoraty, prowadzone w ramach studiów wyższych w Akademii, mają charakter ściśle zawodowy. Celem zajęć jest rozwijanie kompetencji komunikacyjnej w zakresie języka zawodowego. W przypadku Akademii Celnej chodzi o kompetencję komunikacyjną w zakresie szeroko pojętego „języka prawa celnego”.

Język polski, jako jeden z języków słowiańskich, od dawna jest nauczany na Ukrainie w ramach studiów filologicznych — na filologiach rosyjskich, słowiańskich i ukraińskich. Słynnym polonistą na Uniwersytecie Narodowym w Dniepropietrowsku był doktor habilitowany Leon Mironiuk, który od kilku lat pracuje jako rusycysta na Uniwersytetach w Olsztynie i w Poznaniu.

Od lat 90. XX w. język polski jest drugim, po języku angielskim, językiem obcym nauczonym na studiach, zwłaszcza na kierunkach ekonomicznych. Uczy się tam również języka francuskiego, niemieckiego czy hiszpańskiego. Na płaszczyźnie praktycznej, w procesie uczenia się zawodu, ważną rolę odgrywa znajomość różnych języków narodowych. W przypadku języka prawa celnego coraz bardziej dotyczy to języków krajów sąsiadujących z Ukrainą. Jeśli chodzi o wykonywanie zawodu celnika, pracującego na gra-

nicy polsko-ukraińskiej, to będzie obowiązywać go znajomość języka kraju sąsiadującego. W przypadku lektoratu języka polskiego zwracamy uwagę na różnice kulturowe i zawodowe, z którymi mogą spotkać się przedstawiciele ukraińskiej służby celnej w pracy na granicy.

W Akademii Służby Celnej studenci mają do wyboru język polski jako drugi język obcy, co uwarunkowane jest nie tylko faktem posiadania z Polską najdłuższej granicy, lecz również współczesnymi wymogami dla służb mundurowych Ukrainy, współpracujących ze służbami mundurowymi Polski na wschodniej granicy Unii Europejskiej. Dla wielu studentów edukacja zawodowa od początku kojarzy się z językiem polskim, ponieważ dużo osób pochodzi z obwodów, gdzie polski jest językiem rodzimym, od lat znanym z telewizji, wykładanym w szkole. Zjawiskiem najbardziej charakterystycznym dla studentów ze znajomością polskiego „ze słuchu” jest umiejętność biegłego rozumienia i mówienia po polsku i nieumiejętność pisania.

Słuchaczami lektoratów są studenci kierunków ekonomicznych: rachunkowości, finansów, zarządzania, ekonomii międzynarodowej oraz transportu i informatyki (około 50—60 osób na każdym roku). Lektorat jest regularnym kursem, który trwa dwa i pół roku w wymiarze dwóch godzin tygodniowo (łącznie 180 godzin). Pierwszy rok jest rokiem wyrównywania poziomu wszystkich studentów, a począwszy od drugiego studenci uczą się polskiego jako języka obcego na poziomie B1 (wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego). Natomiast na trzecim roku wprowadzane są tematy ekonomiczne: od zagadnień podstawowych z zakresu ekonomii do szczegółowych z zakresu prawa celnego. Oprócz obowiązkowych zajęć językowych, studenci mają okazję uczestniczyć w zajęciach dodatkowych, mających na celu przybliżenie polskiej kultury (pokazy filmów polskich, nauka polskich piosenek).

Dr Irina Roźdestweńska jest pracownikiem Akademii Służby Celnej Ukrainy w Dniepropietrowsku. Pracuje w Katedrze Języków Obcych. Prowadzi zajęcia z języka polskiego jako obcego. Jest autorką około 20 artykułów naukowych z zakresu literaturoznawstwa porównawczego oraz rosyjskiej krytyki literackiej początku XX w. Zainteresowania naukowe — polska i ukraińska literatura współczesna.